سه شنبه 18 آذر 1404 - 12:36

7 روز تا واقعیت/ گزارش پیش‌بینی وضعیت اقتصادی ایران و جهان (از تاریخ 18 تا 25 آذر 1404)

رشد اقتصاد جهانی در بازه ۲۰۲۶۲۰۲۵ نسبت به دوره‌های پیشین کاهش معناداری یافته و پیش‌بینی می‌شود نرخ رشد تولید ناخالص داخلی جهان در سال ۲۰۲۵ بین ۳.۰ تا ۳.۲ درصد و در سال ۲۰۲۶ بین ۲.۹ تا ۳.۱ درصد قرار گیرد. این کندی عمدتاً ناشی از تشدید موانع تجاری، اعمال تعرفه‌های گسترده، افزایش هزینه‌های مبادله بین‌المللی و عدم قطعیت‌های سیاستی است. با این حال، سرمایه‌گذاری‌های کلان در حوزه فناوری به‌ویژه هوش مصنوعی تا حدودی نقش تعدیل‌کننده ایفا کرده و به‌عنوان سپری در برابر شوک‌های تجاری عمل می‌کند. در صورت تداوم یا تشدید تنش‌های تجاری، رشد تجارت جهانی و سرمایه‌گذاری خارجی بیش از پیش تحت فشار قرار خواهد گرفت و جهان وارد مرحله‌ای با ریسک سیستمیک بالاتر خواهد شد.

به گزارش روابط عمومی اتاق بازرگانی تبریز، در ایالات متحده پیش بینی رشد اقتصادی آمریکا در سال ۲۰۲۵ حدود ndash;۲.۰&۱.۹ درصد و در سال ۲۰۲۶ حدود ndash;۲.۰&۱.۸ درصد است که کاهش قابل توجهی نسبت به سال های پیشین محسوب می شود. این کاهش عمدتاً از پیامدهای سیاست های تعرفه ای، افت رشد صادرات و ریسک های مالی ناشی از کسری بودجه فزاینده ناشی می شود. خوش بینی بازار سهام عمدتاً به عملکرد شرکت های فناوری و هوش مصنوعی وابسته است، لیکن احتمال تشکیل حباب قیمتی در این بخش به شدت مورد هشدار قرار گرفته است. در کوتاه مدت، پایداری داده های کلان (تورم، اشتغال و تولید صنعتی) می تواند ثبات نسبی بازار سهام را حفظ کند، اما حساسیت شدید به تصمیمات فدرال رزرو همچنان پابرجاست.

در منطقه یورو و اقتصادهای بزرگ اروپا رشد اقتصادی منطقه یورو در سال ۲۰۲۵ حدود ۱.۳ درصد و در سال ۲۰۲۶ حدود ۱.۲ درصد پیش بینی می شود که یکی از ضعیف ترین عملکردهای دو دهه اخیر به شمار می رود. عوامل اصلی شامل کاهش تقاضای خارجی، هزینه های بالای انرژی، رقابت شدید با واردات ارزان آسیایی و سرمایه گذاری پایین است. با این وجود، کاهش قیمت کالاهای وارداتی از آسیا به مهار تورم کمک کرده و بانک مرکزی اروپا را قادر ساخته تا سیاست پولی انقباضی را تعدیل کند؛ امری که می تواند زمینه ساز بهبود تدریجی در نیمه دوم ۲۰۲۵ و سال ۲۰۲۶ شود.

چین با ادامه مشکلات ساخت وساز، کاهش محرک های مالی و فشار تعرفه های خارجی، رشد متوسط ndash;۵.۰&۴.۸ درصد در ۲۰۲۵ و ndash;۵.۰&۴.۴ درصد در ۲۰۲۶ را تجربه خواهد کرد. دولت با سیاست های هدفمند مصرف و سرمایه گذاری زیرساختی تلاش می کند از رکود عمیق جلوگیری کند، اما کاهش سرمایه گذاری مستقیم خارجی و رقابت صادراتی شدیدتر با کشورهای جنوب و جنوب شرق آسیا، چشم انداز بلندمدت را با عدم قطعیت همراه ساخته است.

پیش بینی می شود، هند به عنوان تنها اقتصاد بزرگ با شتاب رو به رشد، نرخ رشد ndash;۶.۶&۶.۵ درصد در ۲۰۲۵ و ndash;۶.۵&۶.۲ درصد در ۲۰۲۶ را ثبت کند. تقاضای داخلی قوی، جمعیت جوان و ادامه سرمایه گذاری گسترده در زیرساخت و اصلاحات نهادی، هند را به موتور اصلی رشد جهانی در میان اقتصادهای نوظهور تبدیل کرده است.

اقتصاد روسیه تحت تأثیر تحریم های فراگیر و کاهش تقاضای جهانی انرژی، رشد بسیار محدودی معادل ndash;۱.۴&۰.۶ درصد در ۲۰۲۵ و ndash;۱.۲&۱.۰ درصد در ۲۰۲۶ خواهد داشت. بخش انرژی همچنان تنها محرک مثبت است، اما کمبود سرمایه گذاری خارجی، فرسودگی زیرساخت و اختلال زنجیره تأمین، احتمال ورود به رکود فنی را در صورت افتادن قیمت نفت افزایش می دهد.

با اجرای سیاست های پولی انقباضی و تمرکز بر مهار تورم، رشد اقتصادی ترکیه در مسیر بهبود تدریجی قرار گرفته و پیش بینی می شود به ndash;۳.۴&۲.۷ درصد در ۲۰۲۵ و ndash;۳.۴&۳.۲ درصد در ۲۰۲۶ برسد. با این حال، آسیب پذیری بالای لیر، بدهی خارجی دلاری و وابستگی به واردات انرژی، ریسک های تورمی و ارزی را حفظ کرده است.

اقتصاد ایران در شرایط تشدید تحریم های بین المللی، محدودیت شدید دسترسی به نظام مالی جهانی و وابستگی ساختاری به درآمد نفت با انقباض قابل توجهی مواجه است. جدیدترین برآوردها حاکی از انقباض ۱.۷ درصدی(رشد اقتصادی منفی) در سال ۲۰۲۵ و ۲.۸ درصدی در سال ۲۰۲۶ است، هرچند برخی سناریوهای خوش بینانه رشد نزدیک صفر را نیز محتمل می دانند. در هفته های اخیر نرخ دلار در بازار آزاد به حدود ۱,۲۴۰,۰۰۰ ریال و قیمت طلا افزایش داشته است که نشان دهنده تشدید فشار تورمی و کاهش شدید ارزش واقعی ریال است. همزمان، سازمان امور مالیاتی اعلام کرده هدف گذاری درآمد مالیاتی سال ۱۴۰۴ را معادل ۵.۵ برابر درآمد پیش بینی شده نفت بوده که به معنای افزایش بار مالیاتی و تلاش برای جبران کسری بودجه از مسیر مالیات های غیرنفتی است. با ورود به فصل سرما و کاهش دما به زیر صفر در ۱۸ استان، ناترازی گاز به اوج خود خواهد رسید و مصرف بخش خانگی به قطع گسترده برق صنایع، خاموشی های روزانه ndash;۴&۳ ساعته، تعطیلی موقت واحدهای تولیدی و حتی اعلام تعطیلات رسمی برای مدیریت تقاضا شده و هزینه های اقتصادی قابل توجهی به بخش واقعی اقتصاد تحمیل خواهد کرد. در مجموع، ترکیب تحریم، تورم ساختاری، بحران انرژی و فشار مالیاتی، اقتصاد ایران را در یکی از دشوارترین مقاطع دهه اخیر قرار داده است.

بازارهای مالی و دارایی ها طلا در محیط کندی رشد جهانی و افزایش عدم قطعیت به عنوان دارایی امن اصلی برجسته شده و پیش بینی می شود تا پایان ۲۰۲۶ از ۵۰۰۰ دلار در هر اونس نیز فراتر رود. بازارهای سهام، به ویژه بخش فناوری آمریکا، همچنان از موج سرمایه گذاری هوش مصنوعی سود می برند، اما خطر اصلاح شدید در صورت ترکیدن حباب قیمتی وجود دارد. تجارت جهانی با تأثیر مستقیم تعرفه ها رشد خود را تا ۱.۸ درصد کمتر از سطح بالقوه خواهد دید. رمزارزها نیز در محیط ریسک پذیری پایین آسیب پذیر باقی می مانند، هرچند در سناریوهای تورمی شدید می توانند موقتاً صعودی شوند.

سناریوی پایه – اواسط تا اواخر آذر ۱۴۰۴ جهان با رشد آهسته اما پایدار، آمریکا و اروپا با نوسانات بازار سهام، چین با کاهش نرم، هند با شتاب دار، روسیه و ایران با انقباض یا رکود فنیو ترکیه با بهبود شکننده روبه رو خواهند بود. طلا و دارایی های امن جذاب ترین کلاس دارایی و بازارهای سهام فناوری محور پرریسک ترین فرصت را ارائه می دهند.

تهیه شده در مرکز شتاب تبریز- TAC